AH 756

2026Z21775

Antwoord van staatssecretaris Tielen (Onderwijs, Cultuur en Wetenschap), mede namens de staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat **(ontvangen 24 november 2026)**

Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2026-2027, nr. 524

Vraag 1: Bent u bekend met het bericht ‘Leraren en scholieren massaal aan de schandpaal: honderden TikTok-accounts verspreiden vernederende AI-filmpjes’?[1] Zo ja, wat vindt u hiervan?

Antwoord 1: Ja, ik ben bekend met de berichtgeving. Dit artikel kaart een zorgwekkende ontwikkeling aan waar leraren en leerlingen op scholen door het hele land mee te maken kunnen krijgen. De door AI gegenereerde afbeeldingen en video’s kunnen kwetsend zijn en grote gevolgen hebben voor betrokkenen. Het kabinet ziet dit daarom als een serieus probleem.

Vraag 2: Herkent u het beeld dat vrijwel iedere middelbare school inmiddels te maken heeft met zogeheten ‘shipping-accounts’ en ‘raad de leerling’-accounts? Beschikt u over cijfers over de omvang van dit probleem?

Antwoord 2: Ik herken het beeld dat scholen regelmatig te maken krijgen met accounts waarop leerlingen onderwerp zijn van beoordelingen, roddels, koppelingen ("shipping"), rankings of spelletjes als "raad de leerling". Ik zie dit als onderdeel van bredere online trends die onder jongeren circuleren. Sommige trends zijn relatief onschuldig, andere zijn schadelijker, bijvoorbeeld doordat leerlingen of personeelsleden worden bespot, buitengesloten, onder druk worden gezet of in verlegenheid worden gebracht.

Over de omvang van shipping-accounts of "raad de leerling"-accounts zijn geen landelijke cijfers beschikbaar. Wel weten we dat online pestgedrag regelmatig voorkomt. Ongeveer 37% van de vo-leerlingen die in de Landelijke Veiligheidsmonitor 2021-2022 aangaf gepest te worden, gaf aan dat dit ook online plaatsvond.[2] Stichting Offlimits geeft daarnaast aan dat zij vanaf 2024 een blijvende toename ziet in het aantal meldingen over online pesten, ook van jongeren van middelbare schoolleeftijd.

---

[1] De Telegraaf, 8 oktober 2026, Leraren en scholieren massaal aan de schandpaal: honderden TikTok-accounts verspreiden vernederende AI-filmpjes (https://www.telegraaf.nl/lifestyle/tech/leraren-en-scholieren-massaal-aan-de-schandpaal-honderden-tiktok-accounts-verspreiden-vernederende-ai-filmpjes/162706110.html).

[2] ResearchNed (2023). Veilig op school. Landelijke Veiligheidsmonitor 2021-2022: veiligheidsbeleid en veiligheidsbeleving in het primair en voortgezet onderwijs, bijlage bij Kamerstukken II 2022/23, 29240, nr. 133.

Vraag 3: Hoe kunnen scholen erachter komen wie op hun school zo'n kanaal ‘runt’? Welke maatregelen kunnen schoolbesturen vervolgens nemen?

Antwoord 3: Scholen hebben geen juridische bevoegdheid om op te sporen wie een TikTok account beheert, of af te dwingen dat iemand bekend maakt een TikTok account te beheren. Het achterhalen wie het account beheert ligt ook in eerste instantie niet bij de school.

Vanuit de zorgplicht die scholen hebben is de rol van de school gericht op het werken aan een veilig schoolklimaat en het stellen van duidelijke normen. Zo is het belangrijk dat scholen werken aan een schoolcultuur waarin leerlingen online net zo verantwoordelijk met elkaar omgaan als offline. Ook is het belangrijk dat scholen na afloop van een incident de sociale veiligheid herstellen. Dit doen zij door aandacht te hebben voor slachtoffers en door ouders te betrekken. Bij vermoedens van strafbare feiten kunnen schoolbesturen ook aangifte doen. Voor advies op dit punt kunnen scholen terecht bij Stichting School & Veiligheid.

Vraag 4: Worden ouders betrokken als de kinderen die een kanaal ‘runnen’ minderjarig zijn of als slachtoffers zich bij de docent melden? Zijn scholen voldoende toegerust om in dergelijke situaties zorgvuldig op te treden en slachtoffers te ondersteunen?

Antwoord 4: Online incidenten kunnen directe gevolgen hebben voor het schoolklimaat. Het is dan ook belangrijk dat scholen na incidenten niet alleen in gesprek gaan met direct betrokken leerlingen, maar ook met hun ouders en daarnaast aandacht besteden aan de groep als geheel. Stichting School & Veiligheid constateert dat steeds meer scholen zich hier bewust van zijn en dat ouders van de leerlingen daarbij ook nadrukkelijk worden betrokken.

Scholen staan er gelukkig niet alleen voor. Er zijn diverse organisaties die hen hierbij kunnen helpen, waaronder Stichting School & Veiligheid. Ook investeren de VO-raad en de PO-Raad in de relatie tussen ouders en school met middelen vanuit OCW.

Vraag 5: In hoeverre maakt ‘cyberpesten’, waaronder het verspreiden van AI-gegenereerde beelden van medeleerlingen en docenten, onderdeel uit van de Week tegen Pesten die dit jaar van 21 tot en met 25 september is gehouden?

Antwoord 5: Cyberpesten maakte nadrukkelijk onderdeel uit van de activiteiten van de Week tegen Pesten. Stichting School & Veiligheid benadrukt dat pesten niet alleen offline plaatsvindt, maar ook online, bijvoorbeeld via sociale media, groepsapps en online buitensluiting. Het beschikbare lesmateriaal en de openingsvideo bevatten expliciet aandacht voor online pesten, online gedrag en de gevolgen daarvan.

Vraag 6: Zijn er voor het middelbaar onderwijs speciale lespakketten om cyberpesten en online pesten en de gevolgen hiervan bespreekbaar te maken in de klas? Zo ja, kunnen scholen makkelijk aan dit materiaal komen?

Antwoord 6: Er bestaan verschillende ondersteuningsmaterialen die scholen kunnen inzetten om online pesten en de gevolgen daarvan bespreekbaar te maken in de klas. Deze materialen zijn voldoende toegankelijk voor scholen. Het staat scholen vrij om zelf een keuze te maken of ze van dergelijk ondersteuningsmateriaal gebruik willen maken en voor welke aanbieder ze kiezen.

Vraag 7: Bent u bekend met de nieuwe campagne ‘Er zijn grenzen’ van stichting Offlimits, die aandacht vraagt voor online grensoverschrijdend gedrag? Hoe beoordeelt u dit initiatief en welke mogelijkheden ziet u om deze campagne en het bijbehorende voorlichtingsmateriaal onder de aandacht te brengen van scholen, leerlingen en ouders?

Antwoord 7: Ja, ik ben daarmee bekend. Het ministerie van Justitie en Veiligheid geeft Offlimits subsidie voor een aantal activiteiten, met name het meldpunt, de preventielijn en de hulplijn. Het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties geeft Offlimits subsidie voor het project ‘harmful but lawful’. Wanneer sprake is van ernstige online intimidatie, het ongewenst verspreiden van beelden of ander schadelijk online gedrag, kunnen scholen, ouders en leerlingen terecht bij Offlimits voor advies en ondersteuning ten aanzien van dit online gedrag. Zoals aangegeven vat ik online grensoverschrijdend gedrag zeer ernstig op. Initiatieven die scholen hierbij kunnen ondersteunen juich ik dan ook van harte toe.

Vraag 8: Welke mogelijkheden hebben slachtoffers, ouders en scholen, bijvoorbeeld op grond van de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG), om vernederende of gemanipuleerde beelden snel van platforms als TikTok te laten verwijderen?

Antwoord 8: Het recht om gegevens te laten verwijderen – ook wel het recht op vergetelheid genoemd – is neergelegd in artikel 17 van de AVG. Dit recht is eens te meer relevant wanneer het persoonsgegevens van kinderen betreft.[3] De Autoriteit Persoonsgegevens (AP) biedt op haar website meer informatie over de manier waarop dit recht kan worden uitgeoefend, bijvoorbeeld door de voorbeeldbrief te gebruiken.[4]

Voor het offline halen van content bestaan daarnaast meldmogelijkheden. Offlimits is onder de Digitale Dienstenverordening (DSA) aangewezen als *trusted flagger*, zo kan zij strafbare en onrechtmatige content snel en efficiënt rapporteren bij online platforms en hostingpartijen. Offlimits rapporteert

---

[3] Zie ook de Reactie op de motie van het lid Ceder over verkennen op welke manier het recht op gegevensverwijdering zo toegankelijk mogelijk kan worden gemaakt d.d. 4 februari 2025 (Kamerstuk 36600-VII-60)

[4] Recht op gegevens verwijderen | Autoriteit Persoonsgegevens

verschillende vormen van illegale content binnen haar expertisegebied zoals afbeeldingen van seksueel kindermisbruik, grooming en doxing en maakt daarbij ook gebruik van de AVG en het Portretrecht binnen de Auteurswet. Dankzij de trusted flagger status van Offlimits moeten online platforms en hostingpartijen deze meldingen met prioriteit behandelen. In 85% van de gevallen wordt illegaal beeldmateriaal na een melding van Offlimits in één keer door online platforms en hostingpartijen verwijderd. Waar een melding niet opgevolgd wordt kan deze worden doorgezet naar een bevoegde toezichthouder, zoals de Autoriteit Terroristisch en Kinderpornografisch Materiaal (ATKM) of de Autoriteit Persoonsgegevens (AP).

Vraag 9: Welke maatregelen nemen platforms, zoals TikTok, om cyberpesten via ‘shipping-accounts’ tegen te gaan? En is dit volgens u voldoende, mede gelet op het hoge aantal accounts dat volgens de berichtgeving actief is?

Antwoord 9: TikTok heeft in zijn gebruiksvoorwaarden bepaald dat intimidatie en pesten niet is toegestaan. TikTok heeft daarnaast een pagina op zijn website met meer informatie over dat beleid en uitleg over de wijze waarop mensen zulke content kunnen melden. Indien iemand gepest wordt of dat ziet gebeuren dan kan er melding van worden gemaakt bij TikTok. Die zal de melding vervolgens beoordelen en besluiten hoe die te modereren, bijvoorbeeld door die te verwijderen. Uit het transparantierapport van TikTok blijkt dat van alle content die het wereldwijd heeft verwijderd 2,8% in de categorie ‘lastigvallen en pesten’ viel. Of dat in Nederland meer of minder was blijkt niet uit die cijfers.

Voor deze beantwoording is navraag verricht bij TikTok over deze casus. Die heeft naar aanleiding van de berichtgeving onderzoek verricht. Een deel van de accounts waarover de berichtgeving gaat bleek content te verspreiden die illegaal of in strijd met de gebruikersvoorwaarden van TikTok was. Daarop zijn er maatregelen genomen tegen een aantal accounts.

Ik zie dat TikTok aandacht heeft voor het bestrijden van online pesten door actie te ondernemen wanneer zij meldingen ontvangt. Tegelijkertijd blijkt uit de schaal waarop dit pesten voorkomt dat die inspanningen nog onvoldoende effectief blijken te zijn. Optreden tegen cyberpesten door sociale media is blijvend van belang, naast andere interventies zoals de rol die scholen pakken beschreven in antwoord op vraag 1.

Vraag 10: In hoeverre moeten zeer grote onlineplatforms (VLOP’s) op grond van de Digital Services Act (DSA) bij hun risicoanalyses en risicobeperkende maatregelen rekening houden met cyberpesten en de verspreiding van AI-gegenereerde beelden van minderjarigen?

Antwoord 10: De DSA verplicht VLOPs om jaarlijks onderzoek te doen naar zogenaamde systeemrisico’s. Dit omvat onder meer de verspreiding van illegale content en eventuele werkelijke of voorzienbare negatieve effecten met

betrekking tot de bescherming van minderjarigen en ernstige gevolgen voor het lichamelijke en geestelijke welzijn van de persoon. Daarbij moeten VLOPs rekening houden met de ernst van de potentiële impact en de waarschijnlijkheid van deze en andere systeemrisico's. Zij zouden bijvoorbeeld kunnen beoordelen of de potentiële negatieve impact een groot aantal personen kan betreffen, of die potentieel onomkeerbaar is, of hoe moeilijk het is om die te verhelpen en de situatie van vóór de potentiële impact te herstellen. Afhankelijk van die beoordeling moeten ze mitigerende maatregelen nemen. Zoals het aanpassen van hun moderatieprocedures, waaronder de snelheid en de kwaliteit van afhandeling. Andere mogelijk maatregelen betreffen de ontwikkeling en de inzet van middelen die minderjarigen helpen om misbruik te melden, en om steun te krijgen als ze zoiets overkomt.

Vraag 11: Welke mogelijkheden biedt de DSA om platforms te verplichten belastende AI-gegenereerde beelden te verwijderen en op te treden tegen accounts die structureel worden gebruikt om minderjarigen te vernederen? En wat is er mogelijk als platforms dit onvoldoende inrichten?

Antwoord 11: Voor zover dergelijke content illegaal is, moeten platforms deze verwijderen of ontoegankelijk maken zodra ze er weet van hebben. Dat kan naar aanleiding van eigen onderzoek zijn, of na een melding. Gebruikers die frequent illegale content verspreiden moeten bovendien tijdelijk worden geschorst. Overigens treedt TikTok ook op tegen pesten en intimidatie als die niet illegaal is, maar wel in strijd met zijn gebruiksvoorwaarden.

Indien een platform zijn verplichtingen onder de DSA niet naleeft dan kunnen in het geval van een zeer groot online platforms zoals TikTok de Europese Commissie en de Ierse DSA-toezichthouder daar handhavend tegen optreden.

Vraag 12: Welke mogelijkheden hebben toezichthouders om handhavend op te treden wanneer platforms onvoldoende maatregelen treffen?

Antwoord 12: Op grond van de DSA kunnen toezichthouders onder meer optreden door een boete of dwangsom op te leggen.

Vraag 13: Acht u de bestaande mogelijkheden voldoende effectief om dergelijke praktijken effectief tegen te gaan of is aanvullend Europees of nationaal beleid noodzakelijk?

Antwoord 13: Het kabinet heeft aandacht voor cyberpesten en onderneemt of ondersteunt diverse acties, zoals beschreven in de antwoorden 5 t/m 7. Ook op EU-niveau is er aandacht voor. Zo is eerder dit jaar het Actieplan tegen cyberpesten[5] vastgesteld waarover uw Kamer op 8 oktober jl. een BNC-fiche

[5] Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement en de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's. Actieplan tegen cyberpesten (COM (2026) 71).

heeft ontvangen.[6] Cyberpesten heeft ook aandacht gekregen in de richtsnoeren ter uitwerking van artikel 28 DSA, welk artikel online platforms verplicht om passende en evenredige maatregelen te nemen om te zorgen voor een hoog niveau van privacy, veiligheid en bescherming van minderjarigen.[7] Ik zie op dit moment geen noodzaak voor aanvullend beleid.

[6] Kamerstukken II 2026/27, 22112, nr. 4422.

[7] Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement en de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's. Richtsnoeren inzake maatregelen om een hoog niveau van privacy, veiligheid en beveiliging voor minderjarigen online te waarborgen, overeenkomstig artikel 28, lid 4, van Verordening (EU) 2022/2065 (C/2025/5519).